H. E. ROMBOUTS

ARTS, VERZAMELAAR en WOUDLOPER

EEN PORTRET door R.Norde

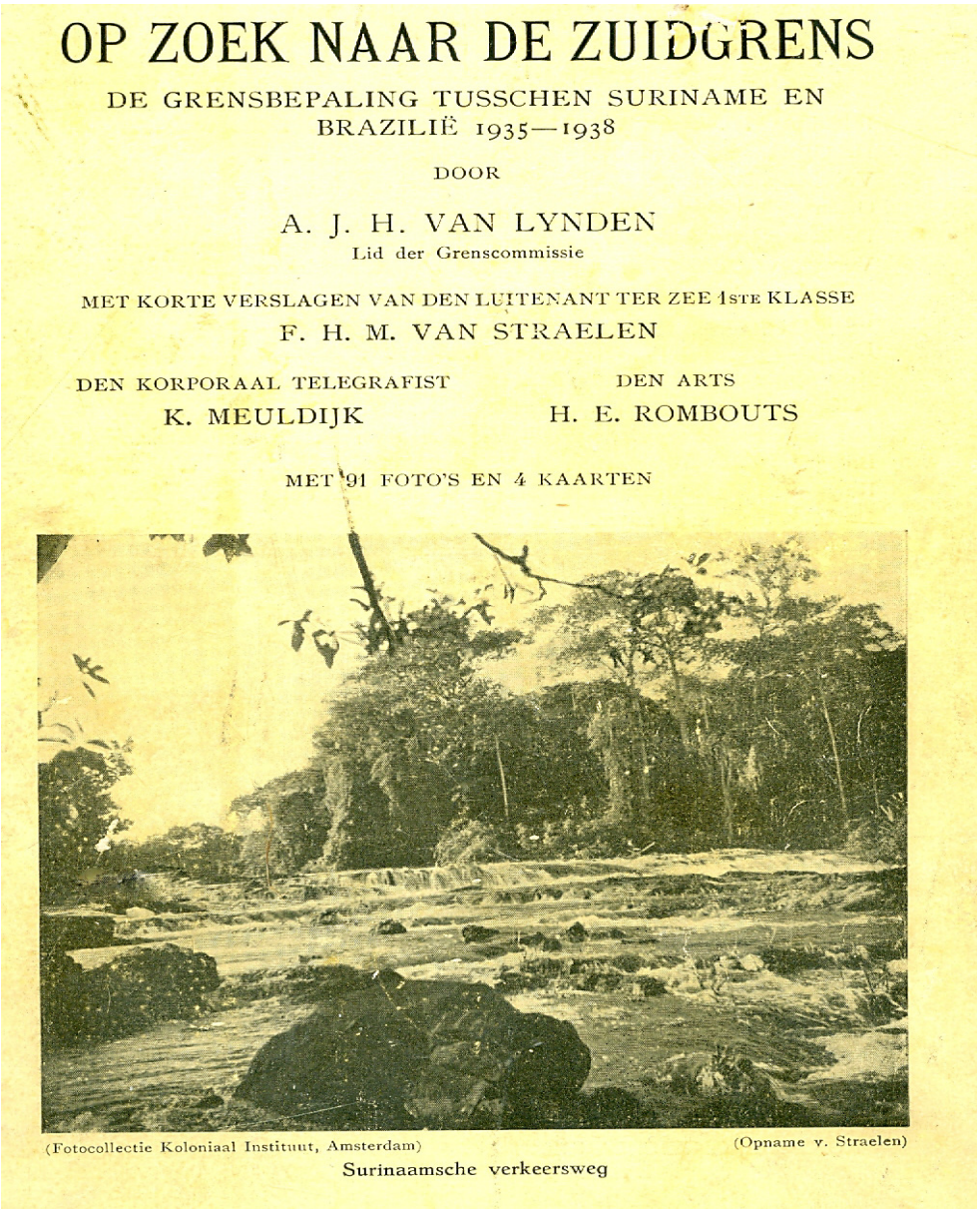

OP ZOEK NAAR DE ZUIDGRENS

DE GRENSBEPALING TUSSCHEN SURINAME EN BRAZILIË 1935—1938

DOOR

A. J. H. VAN LYNDEN

Lid der Grenscommissie

MET KORTE VERSLAGEN VAN DEN LUITENANT TER ZEE 1STE KLASSE

F. H. M. VAN STRAELEN

DEN KORPORAAL TELEGRAFIST

K. MEULDIJK

DEN ARTS

H. E. ROMBOUTS

MET 91 FOTO'S EN 4 KAARTEN

(Fotocollectie Koloniaal Instituut, Amsterdam) (Opname v. Straelen)

Surinaamsche verkeersweg

Titelpagina Verslag van de Grensexpedities 1935 – 38

Tijdens de Eerste Grensexpeditie (1935-36) verzamelde Rombouts planten op de Sipaliwini Savanne. Een voor ons belangrijke basiscollectie.
Omdat er weinig ziektegevallen waren tijdens deze tocht had Rombouts ruim de tijd voor zijn secundaire opdracht: het aanleggen van een verzameling gedroogde planten.

Hij had een goed oog voor de diversiteit van de savanneflora.
In zijn tijd was de Sipaliwini Savanne botanisch gezien een totaal onbekend gebied. Geen wonder dat diverse nieuwe soorten op zijn verzamellijst prijken.

Uit Norde's schetsboek (zie SIPTEK bij 'Best of the Rest' op deze site): ***Sabicea romboutsii,*** *een nieuwe, naar Rombouts vernoemde soort.*

De collectie Rombouts van Sipaliwini planten bevat in totaal 347 nummers, waaronder ook *Psychotria romboutsii*, een andere naar Rombouts genoemde soort.

De verloving van Prinses Juliana en Prins Bernhard in 1936 was voor Prof. A. Pulle, directeur van het Laboratorium voor Bijzondere Plantkunde en Plantengeografie van de Universiteit Utrecht, aanleiding om een door Rombouts verzamelde Sipaliwini plant – een nieuwe, nog onbeschreven soort – naar Prinses Juliana te noemen: *Pavonia julianae,* een halfheester van zo'n halve meter hoog met mooie roze-rode bloemen, behorend tot de familie van de Malvaceae.

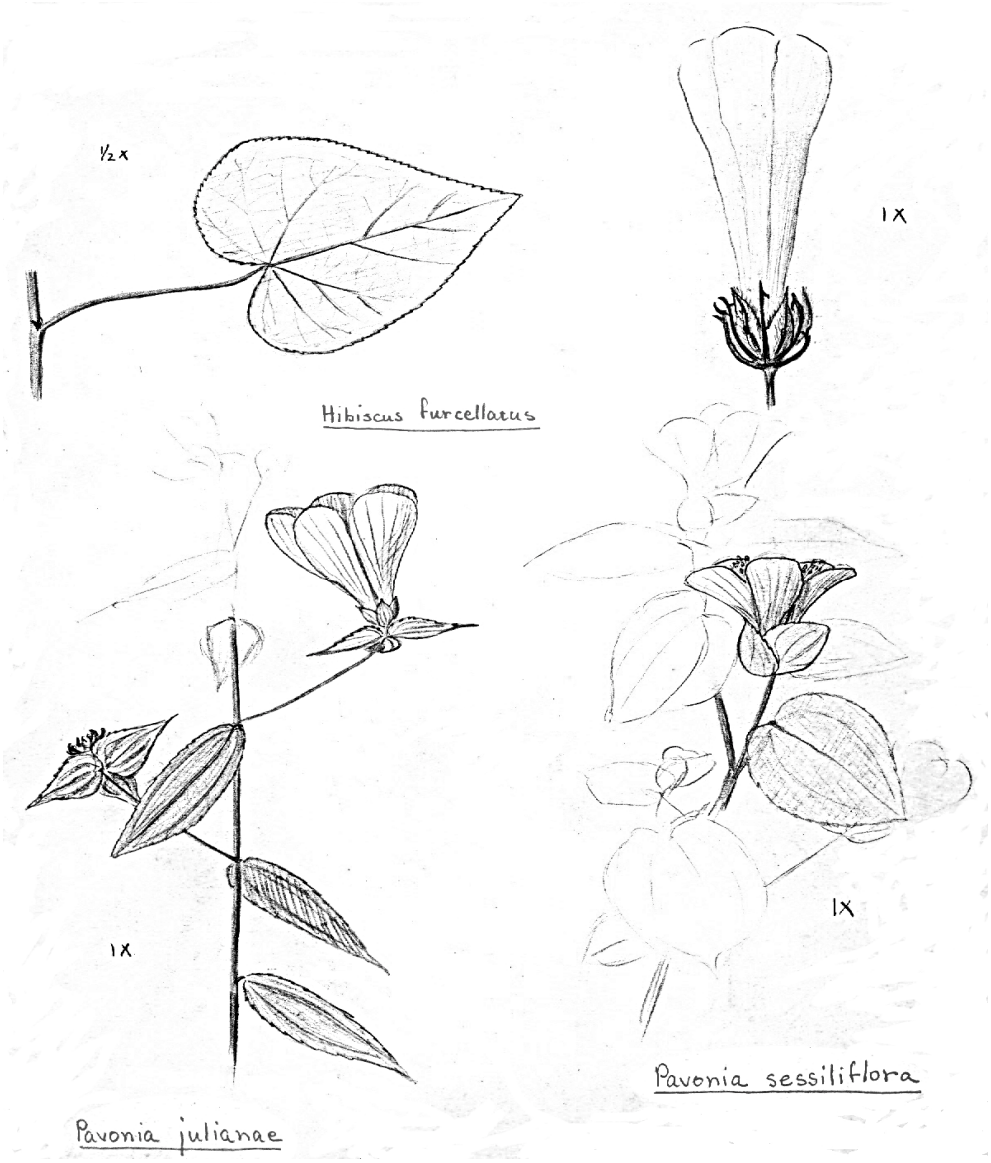

Pavonia julianae, *gevonden door Rombouts op de Sipaliwini Savanne.*
Ook Pavonia sessiliflora en Hibiscus furcellatus maken deel uit van de collectie Rombouts. Uit SIPTEK.

Uit de medische notities van Rombouts blijkt zijn deskundigheid als tropenarts.
Door het toepassen ven een kinine-prophylaxis had men tijdens de drie grensexpedities weinig last van malaria.

Het aantal muskieten in het bosch viel ons erg mee. Wij hadden er minder last van dan in Paramaribo. 's Avonds zaten we rustig onder den blooten hemel naast onze tent (als het tenminste niet regende !) aan onze oprolbare tafel te lezen of kaart te spelen en behoefden zelden gebruik te maken van de kajapoeti- of sereh-olie, die we in flinke hoeveelheden meegenomen hadden. Deze olën kwamen ons goed van pas in de groote savanne, waar wij overdag belegerd werden door een groot aantal kleine vliegjes, die het haast onmogelijk maakten rustig in het kamp te zitten. Na zonsondergang waren ze gelukkig verdwenen. Ze waren zeer hinderlijk op onze rustdagen. Het beste was dan maar achter de klamboe in de hangmat te liggen lezen, doch dit was weer minder aangenaam vanwege de geringe ventilatie door ons zeer fijn geweven muskietengaas. Van twee kwaden was dit laatste nog het minste. In de savanne was het klimaat overigens zeer dragelijk door den drogen warmen wind.
Mieren, horzels, teken, het waren de kleine dieren die de meeste last veroorzaakten. Slechts eenmaal in de drie jaar heeft Rombouts een slangeserum moeten toedienen, terwijl de arbeiders toch bij voorkeur blootsvoets liepen.
Ook de jaguar ('tigri') bleek bleek niet agressief. Wel nieuwsgierig … *Eén van de arbeiders beleefde eens de minder aangename sensatie, dat hij onder het loopen merkte, dat er tegen zijn kuit geblazen werd. Toen hij omkeek bleek een jaguar als een hondje achter hem aan te loopen en bezig hem te besnuffelen. Door de schreeuw van schrik, die de beslopene uitstootte, rende het dier weg.*
Op voedingsgebied was de schaarste aan vitamines in het rantsoen problematisch. Om beri-beri te voorkomen had men zilvervliesrijst, een bron van vitamine B, meegenomen. Dit viel slecht bij de arbeiders: niet lekker, niet goed droog te koken enz. Zij geloofden dat het gedaan werd voor de goedkoopte en er werd luid geprotesteerd. Maar ja, er was niets anders.
Rombouts sluit zijn notities als volgt af. *Ernstige ziektegevallen, waar alleen operatieve therapie levensreddend zou zijn, kwamen niet voor. Een werkelijke operatie zou niet een eenvoudig werkje zijn geweest onder de primitieve omstandigheden, waaronder wij leefden. Fracturen kwamen evenmin voor. Alles bijeen hebben wij op medisch terrein zeker geluk gehad.*

Naast zijn medische, fotografische en botanische werk was Rombouts actief betrokken bij het organiseren van voedseltransporten en het zoeken naar de waterscheiding tussen de stroomgebieden van Surinaamse en Braziliaanse rivieren.
Hij volgt savannekreken, beklimt de Morro Grande en de Vier Gebroeders, hij markeert nieuwe aanvoerlijnen, hij loopt, hij loopt en geniet van het onbekende.
Natuurlijk kan hij het ook niet laten op zoek te gaan naar de Amerikaanse vlieger Redfern, die hier acht jaar daarvoor spoorloos was verdwenen. In een Indianendorp krijgt hij wel aanwijzingen dat Redfern in die buurt gevallen is, maar de man zelf blijft onvindbaar.
Ondertussen maakt hij contact met de plaatselijke Trio-indianen, waarbij zijn oprechte belangstelling hem populair maakt bij deze 'Roodhuiden'.

ROMBOUTS, EEN VEELZIJDIGE DOKTER.